

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS;
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-quartâ
mensis Novembris, anno Domini M. DCC. LXV.*

M. CLAUDIO-CAROLO DE JEAN,
Doctore Medico, Præside.

An plurimi inter acutos morbi crises eludant?

I.

UAMVIS multiplici organorum apparatus instructa sit
Corporis humani œconomia, certis ita se legibus compo-
nit, ut continua stet viscerum actio, mutuusque non nisi
definito recurrat tempore singulas ad functiones *Consensus*.
Sic peragitur digestio post sex horas; jamque ventriculo
præposita famēs novam appetit alimentorum sege: em: sic
chylus iteratâ coctione sensim ab alimentis degener, non
eam assequitur tenuitatem, quâ commodè secerni & excerni queat, nisi

A

elapso trium dierum circuitu (a). Indè etiam per amica somni silentia artus refici suadet virum prostratio, somnumque alternâ vice præceps dissipat vigilia. Scilicet vitæ idæam absolvit sola cordis & arteriarum actio, mutuat verò viscerum harmoniam, quâ revolvuntur ordine singulari functiones, actio eadem instituit ex accuratâ motûs reciprocatione.

Hæc videtur esse sanitatis perfectæ ratio. Vix autem occurrit. Circumstant ærumnæ mortalium ruinâ heu nimium feraces, terris incubuit febris, nec gentem humanam premere desinunt innumera malorum genera. Intelligitur morbus adesse, ubi deficit functionum integritas, quoties nempe vitiosâ dispositione læsio quævis ad organaprehenditur (b). Innumere sunt morborum divisiones. Convenit inter Medicos acutorum nomine designari posse, qui intrâ quadraginta dies dicantur (c); illorumque essentiam indè deducimus, ut comitem fe adjungat febris (d). Nusquam tumultuario morborum acutorum æstu oppugnari potest sanitas, quin spontè excitetur Natura, quasi in aciem descendat collectis irrequieta viribus. Naturæ & Morbo statutæ sunt pugnandi leges; illudque in ipso Medicæ praxeos limine explorandum incumbit, quò usque desæviat febris; quid sit Natura.

Simplicissima quidem febris notio. Sit humor quilibet (e) præternaturalis, incurratque in parietes vasorum, posito sanguinis circuitu: En causa febris frequentissima. Sit deindè irritatio, quæ inassueto & acriori humoris hujus stimulo producitur, jam vasa ultrâ tonum distenta naturalem, immatâ reagunt contractilitate: En motus intensior fit, & est febris ipsa (f). 1.º. Itaque

(a) Hipp. de morb. lib. IV, pag. 132, statuit Naturam huic assuefactam tertianæ excretioni, iidem, insistere vestigiis, cum morbis alteratus.

(b) Morbus definitur vitiosa & præternaturalis corporis humani dispositio, ratione cujus functiones depravato & alio, quam par est, modo exerceantur. Astruc, Path. pag. 9.

(c) Morbi acuti celeriter & continenter & vehementer ad statum moveri debent. Illos dividunt 1.º in extremè peracutos, 2.º in peracutos, 3.º in acutos simpliciter, 4.º in acutos excedentia.

(d) Ubi verò continens materia ejus est indolis, ut febrem in partes suas pertrahere non valeat, ad materiæ separationem universalem, cum morbi chronici nuncupantur. Sydenh. Oper. tom. I, p. 20.

(e) Non dantur morbi acuti sine materiâ: ita censet Barker, Ess. Med. Causa morbi acuti præternaturalis potest esse 1.º præsentia miasmæ, ut in variolis; 2.º vitiata humorum qualitas, ut in febribus putridis; 3.º æstus humoris etiam naturalis quantitas, ut in inflammatione: numquam autem suscitari potest febris, quin succedat citissimè major vel minor humorum naturalium degeneratio; folique humores alterati veram coctionem subire videntur. Hinc plurimæ solvi possunt circa crîsum theoriæ difficultates.

(f) Sequentia statuisse licet ex datâ febris notione: 1.º Febris adest solâ motûs aucti conditione, dignoscique debet vel velocitate pulsûs, vel tensione, vel utrâque simul. 2.º Convenit tamen apud Medicos febrem non intelligi, quin ad functionum usque læsionem increseat motus, 3.º Pertinet febris ad organa circulationis sanguinæ, saltem quatenus ex pulsû explorari potest. 4.º Pronuntiant alii, utrùm localiter nonnumquam accendatur, per vasa lymphatica v. g. in febrium verè malignarum specie: credimus quidem, dum, pulsû etiam naturali, æstu interno aduri diceret præcordia: indè febres illas ex numero febrium sanguinis expungere voluit Doctor quidam Italus, quem deridendum propinat Illust. D. Sauvages. 5.º Suscitatur febris aulso Naturæ consilio, sed ex legibus mechanicis, prout se habet cum causâ præternaturalis stimulus, cum propria vasorum irritabilitas. 6.º Morbos constituit acutos, & ipsa tamen optimun sanationis est instrumentum. Quin immò, dum corporis æconomiam prostratis functionibus premit magis ac magis, non ita exacerbat, nisi ad vitæ tutamen, quâ ratione recrudescit materia morbifica.

Convalescentiæ moras vix reficiendum trahat morbo semper adictus. Nequē enim credideris perfici potuisse humoris præternaturalis coctionem (e). *Qua per morbos intus relinquuntur*, inquit Hippocrates, *morborum recidivas facere consueverunt* (f).

Saltem, inquit, in temperamentis debilibus; ubi metus est ne ad aliquam partem, humor se obfirmet; dūm crises remouent salutare inordinati Naturæ motus; si morbus subito ingravescit, ex contractione vasorum spasmodicā vel quācumque aliā de causā malignitatis speciem præferat; tunc propriis Ars debet viribus confidere, juxta illud Hippocratis: *ad extremos morbos exacta extrema curationes imprimè valent* (g). Hujusmodi difficultatem solvere non aggredimur, quæ virum impediret ad praxim exercitissimum. Illud unum certo statui potest Naturam, quidquid audeas, necessariis obtemperare motibus. Ecquis, dūm malo omine prodit se variolarum eruptio vel primo vel secundo die ab insultu, illam præpedire crislum se posse confidat? Egregiam certè laudem referet medici sagacitas, si urgentiori periculo ad methodum eò accuratiorem confugiat. Hæc videtur esse salutis anchora. Scilicet quæcumquæ sint vires, quibus Ars gloriatur, numquam valet propriam immutare singulorum morborum indolem: satis que evidum est quosdam non nisi crisibus judicari, plurimos verò ultrà crisium theoriam positos esse. Concludimus.

Ergo plurimi, inter acutos, morbi crises elidunt.

(e) Fit crisis naturā separante à bonis mala & ad exorcendum præparante Galen. de crisi.

(f) Sect. 2, aphor. 12.

(g) Sect. 1, aphor. 6.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus - Joannes - Baptista
COSNIER.

M. Jacobus BARBEU DU
BOURG, Regia Scientia-
rum Academia Siveholmienfis,
& Societatis Regia Monspelienfis
Socius.

M. Ludovicus PATHIOT,

M. Hugo CA PET.

M. Joannes-Jacob. MESSENGE.

M. Franciscus BIDAULT.

M. Petrus-Augustinus ADET.

M. Carolus - Franciscus
THEROULDE DE VAL-
LUN, Eques.

M. Joannes-Claudius MUNIER,
Medicus Regis ordinarius, &
Domus Regia Invalidorum.

Proponebat Parisiis JOANNES-ANTONIUS ELIE DE LA POTERIE;
Constantienfis, Doctor Medicus Cadomenfis, necnon Saluberrimæ
Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theseos Auctor.
A. R. S. H. 1765, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Facult. Parisiens. Medicinæ Typog. viâ du Fouarre, 1765.

